

Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain sekä biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, kiittää mahdollisuudesta toimittaa lausunto lakimuutosesityksiin.

Kommentit biopolttoöljyn jakeluvuorituksen osalta

Esityksessä on jätetty biokaasu, sähköpolttoaineet ja sähkö biopolttoöljyn jakeluvuoritusjärjestelmän ulkopuolelle. SBB pitää tärkeänä jakelijoiden laajan keinovalikoiman varmistamisen biopolttoöljyn jakeluvuorituksen vaatimusten täyttämiseksi. Esitämme, että biokaasun ja synteettisen metaanin mukaan ottamista biopolttoöljyn jakeluvuoritukseen selvitetään uudemman kerran.

Perustelut:

- Biokaasun lisäämistä jakeluvuoritukseen arvioitiin TYKO2-selvityksessä. Selvityksen johtopäätöksenä biokaasun sisällyttämistä biopolttoöljyn jakeluvuoritukseen ei suositeltu, koska biokaasun sisällyttäminen ei aidosti lisäisi biokaasun käyttömääriä, houkuttelevuutta tai kannattavuutta. Myös SBB oli tätä mieltä silloin kun biokaasun lämmityskäyttö oli verotonta. 1.1.2023 alkaen myös biokaasun lämmityskäyttöön kohdistetaan energiavero. Biokaasun verollepanon myötä ei olisi enää ns. tuplatukiaprotektiikkaa (verottomuus ja jakeluvuoritus). SBB näkeekin, että biokaasun ottamista mukaan biopolttoöljyn jakeluvuoritukseen tulee vielä uudemman kerran arvioida nykytiedon valossa. Kuten valtiovarainvaliokunta toteaa mietinnössä energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamisesta (VaVM 24/2022 vp, HE 152/2022 vp), niin on tärkeää, että Suomi edistää kestävä biokaasun käyttöä lämmitys- ja työkonetyössä.
- Haluamme huomauttaa, ettei vaikutusten arvioinneissa heijastu riittävästi tasolla koronasta ja Ukrainan sodasta aiheutunut energiakriisi ja kustannusten nousu. Biopolttoöljyn jakeluvuorituksen osalta vaikutuksia on arvioitu vuonna 2022 toteutetussa TYKO2-selvityksessä. Perustelumuistion mukaan TYKO2-selvityksessä on arvioitu jakeluvuorituksen noston vaikutuksia maatalousyrittäjien liiketoimintaan keskimääräisen maatilan sekä Tilastokeskuksen tilastoiman maatalouden kevyen polttoöljyn kulutuksen kautta. Tarkastelun referenssivuotena on ollut vuosi 2020.

Laki biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista / 38 § Ennakkotieto

Kannatamme ehdotusta, että ennakkotiedon hakeminen Energiavirastolta mahdollistetaan myös biokaasutoimijoille.

Laki biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista / 2 § Lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Ehdotuksen mukaan kestävyysjärjestelmä tulisi pakolliseksi tuottajille, joiden biokaasun tuotanto on yli 1 GWh vuodessa, mutta laitoksen kokonaislämpöteho on alle 2 megawattia. Nyt siis ehdotetaan, ettei verotuksen yhteydessä huomioitaisi aikaisemmin kestävyyslain pientuottajille annettua kestävyysvaatimuspoikkeusta (laitoksessa, jonka kokonaislämpöteho on alle 2 MW). SBB:n arvion mukaan tämä lisäsi yritysten kustannuksia ilman, että siitä tulisi mitään lisähyötyä kestävyiden näkökulmasta.

Kannatamme sitä, että halutaan varmistaa, että jatkossa myös sähköverolain mukaiset verovelvolliset voivat hakea Energiavirastolta kestävyysjärjestelmän hyväksyntää osoittaakseen lämmitys- ja työkonebiokaasun kestävyiden. Esityksellä korjataan kestävyyslain ja sähköverolain välillä vallitseva epäjohtamukaisuus. Pidämme tärkeänä kuitenkin sitä, ettei alle 2 MW:n laitoksilta edellytetä kestävyysjärjestelmää veroedun saamiseksi. Tämän vuoksi SBB esittää, että laitokset, joiden vuosituotanto on yli 1 GWh vuodessa, mutta kokonaislämpöteho alle 2 megawattia, ei tarvitse osoittaa kestävyttä. Näin ohjeistetaan nykyisessä verohallinnon ohjeistuksessa. Esitämme täten, ettei muutosta tehtäisi tässä yhteydessä kestävyyslakiin, vaan muutos tehtäisiin tarvittaessa vasta RED3:n toimeenpanon yhteydessä. Tämä varmistaisi riittävän kattavan pohjatyon tekemisen ja kokonaisuuden paremman yhteensovittamisen sekä hallinnollisen taakan vähentämisen niin Energiavirastossa kuin toiminnanharjoittajilla. Myös energiaverotukseen on luultavasti tulossa muutoksia osana ETD:n päivitystä.

Perustelut:

- Kestävyysvaatimukset (kestävyyskriteerien noudattaminen ja kestävyiden osoittaminen) laajenivat 1.1.2023 uuteen joukkoon biokaasutoimijoita, sillä myös lämmityskäytössä biokaasun verotaso edellyttää kestävyiden todentamista. Verotus ei koske biokaasun pientuottajia, joiden tuotanto on alle 1 gigawattituntia vuodessa. Aikaisemmin kestävyysvaatimuksia ei käytännössä tarvittu lämmityspuolella, sillä kaiken biokaasun lämmityskäytön katsottiin olevan verotonta. Biokaasun veroetu edellyttää kestävyiden osoittamista, muutoin sitä kohdellaan maakaasun verotuksen mukaisesti.
- Nyt hallituksen esitys kestävyyslain muuttamisesta sekä sen soveltamisen osalta tulisi edelleen laajentamaan kestävyysjärjestelmävaatimuksia laajemmalle joukolle biokaasun tuottajia. Näistä suuri osa on kestävyyslain mukaan ns. pientuottajia, jotka on päätetty jättää soveltamisalan ulkopuolelle hallinnollisen taakan minimoimiseksi. Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnossa kestävyyslain muuttamisen osalta (**MmVL 20/2020 vp — HE 70/2020 vp**) todettiin, että lain toimeenpanossa tulee jatkossakin huolehtia pienten toimijoiden huomioonottamisesta siten, että laitoksille aiheutuvat hallinnolliset kustannukset pysyvät kohtuullisina.

- Nyt esitetty muutos lisää pienten biokaasulaitosten byrokratiaa ja kustannuksia ilman, että se tuo huomattavaa lisää niiden ympäristösuorituskykyyn. Esitys koskettaa arviomme mukaan 40 laitoksia, joiden käsittelemissä syötteissä ei ole ns. kestävyysuhkia (13 kaatopaikkakaasun keräämää, 13 lietemädättämää, 6 maatilamittakaavan laitosta, ja 5 biojätteen käsittelylaitosta). Muutoksen myötä osa kaatopaikkakaasuista jäänee hyödyntämättä. Käytännössä ehdotus voi osaltaan nostaa painetta jäte- ja jätevesimaksujen nostamiseen. Samaan aikaan usean tuhannen euron vuosittaiset kustannukset varmasti lisäävät kynnystä erityisesti pienen ja keskisuuren mittakaavan maataloussyötepohjaisille biokaasulaitosinvestoinneille. Tämä on ristiriidassa kansallisia ilmasto- että kiertotaloustavoitteita ja maatalouden energia- ja ravinneomavaraisuuspyrkimyksiä.
- Vuosina 2019-2020 TEM:n alainen Kestävyyskriteerit -työryhmä arvioi huolellisesti kestävyysvaatimusten soveltamisen tarpeita ja edellytyksiä biokaasun osalta. Lopulta kestävyyslaissa päätettiin jättää biokaasulaitokset, joiden kokonaislämpöteho on alle 2 MW kaasumaisten biomassapolttoaineiden tapauksessa, kestävyyskriteerien soveltamisalan ulkopuolelle. Kiinteiden biomassapolttoaineiden kohdalla raja on 20 MW. Näin on tehty muissakin EU-maissa. Nyt tätä ollaan muuttamassa mielestämme kovin kevein perustein ja samalla nostetaan hallinnon ja mikro- ja pk-yritysten kustannuksia ilman huomattavaa hyötyä.
- SBB suhtautuu hyvin varauksellisesti ehdotukseen, että uusiutuvaa energiaa koskevaan keskeisimpään kansalliseen säädökseen ja sen soveltamisalaan esitetään muutoksia. Muutos ei lisää uskoa toimintaympäristön pysyvyyteen. SBB pitää tärkeänä, että Suomi edistää pitkäjänteisesti kestävän biokaasun käyttöä liikenteessä, lämmitys- ja työkonekäytössä sekä parantaa kokonaisuutena biokaasun käyttöön liittyvää oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta. Verotus, jakeluvuorot ja kestävyyslakiin liittyvät päätökset ovat keskeinen osa ennakoitavaa toimintaympäristöä. Ilman ennakoitavaa toimintaympäristöä investointeja ei synny; edelleen biokaasulaitosten heikko kannattavuus hidastaa investointisuunnitelmien ja -halujen realisoitumista.

Lisätiedot: Anna Virolainen-Hynä Toiminnanjohtaja, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland +358 400 987 805 | anna.virolainen-hynna@biokierto.fi